

Oberveielse, ikke undlade at fremhæve, at det, som kan paavises at have lidt nogen Skade, vistnok ikke saameget er de omliggende Aagre, som snarere nogle Tørvemoser. Der er ganske vist en enkelt Strækning Agerjord ved Lille-Dyngby, som kunde forbedres ikke saa ganske ubetydeligt, naar Vandstanden kun sænkedes noget mere, men det Meste, der er at anse over, angaar et Par Tørvemoser, som Vandet er til Hinder for at tage Tørvene op af. Jeg sagde til disse Mennesker, da jeg var derude, at det vilde ikke være ugjørligt for dem med en forholdsvist ringe Beføstning at faae Vandet trukket ud af deres Tørvemoser ved Vindmøller. Der var Nogle, som mente, at Grunden var saa løs, at Vandet fra Søen vilde trænge igjennem og ind i Mosen, saa at det ikke kunde lade sig gjøre at befri den for Vandet paa den Maade, men det har dog ikke været forsøgt. Om imidlertid saa var, vilde dette ialtsald kunne ændres ved at anbringe en passende Dæmning. En Sænkning af Vandstanden i Søen vilde jo have til Følge, at Bærkerne i Frederiksværk ikke kunde drives ved Vandkraft, ikke blot de Bærker, som Staten endnu eier, men ogsaa de Bærker, som længe have været i Privates Eie. Der kunde selvfølgelig ikke være Tale om at berøve disse Bærker, hverken Statens eller de Privates, den Vandkraft, som de nu have rettelig Adkomst til, uden fuld Erstatning. Desuden er hele Frederiksværk By saa at sige opstaaet ved disse Bærker, og den vil sandsynligvis ogsaa forsvinde ved Bærkerens Ophør. Dette er et Hensyn, man heller ikke kan se bort fra, naar man vil sænke Vandstanden saaledes i Søen, at Bærkerne ikke længer kunne drives ved Vandkraft. Den Kommission, der var nedsat i 1874, kom til det Resultat, at den Erstatning, der vilde blive Tale om at yde dels til Staten og dels til Private for Vandkraften og anden Nytte, de maatte have af Søen igjennem Fiskeri og Kørstjer, vilde beløbe sig til ikke mindre end 242,000 Rdlr.; det vil altsaa være 484,000 Kr., som maatte udredes blot i Erstatning til dem, som vilde lide Skade ved Vandstandens Sænkning. Der er her ved at bemærke den Ting, at en partiel, endog mindre Sænkning af Vandstanden vilde have de samme uheldige Følger for Bærkerne som en fuldstændig Udtørring af Søen; thi den vil jo gjøre Vandkraften ubrugelig til at drive Bærkerne. Der kan derfor formentlig ikke være Tale om en ubetydelig Sænkning af Vandstanden, da den vil have de samme uheldige Følger for Bærkerne som en Udtørring af Søen,

medens (den ikke vil give nogen tilsvarende Fordel. Skal der være Udset til, at der kan gjøres Noget i dette Forhold, tror jeg, man maa være beredt paa intet mindre end en fuldstændig Udtørring af Søen eller ialtsald en Sænkning af saadan Noget som 10—11 Fod, hvilket Kommissionen ogsaa dengang foreslog. En Sænkning af 10—11 Fod under den nuværende Vandstand antog man vilde tørlægge ca. 4,000 Tdr. Land, medens der saa endda vilde blive ligesaa Meget tilbage af Søen, som man ikke kunde tørlægge, og det er jo muligt, at det, der blev tilbage, vilde endda blive den frugtbarreste Søbund, da man antager, at det Dynd, der er i Søen, samler sig i Dybet, saa at en fuldstændig Udtørring af Søen vilde være det, som betalte sig bedst. Om det nu er det ærede Finantsudvalgs Mening, at Staten skulde paatage sig Udtørring af Søen og selv have den i Eie, eller det kun er Meningen, at Staten skulde vise sig villig til at afhænde Søen til Private, som vilde lade Udtørringen foretage, kan man jo ikke se af de saa Ord, Finantsudvalget har meddelt. Jeg fremhæver kun dette for at gjøre opmærksom paa, at det ikke vil gaa saa let med at faae dette Forhold ordnet, som det kunde synes, naar man da ikke aldeles hensynsløst vil offere baade Statens og de Privates Interesser for de klagende Lodsseiers Skyld. Det er desuden langt fra alle de omkringboende Lodsseiere, der klage; der er dog nogle, som antage at ville lide Skade, dersom Vandstanden blev sænket, men i ethvert Fald har Kommissionen skjønnet, at det kun var disse Tørvemoser og mindre Strækninger Agerland, der bevislig havde lidt nogen Skade af den bestaaende Vandstand. Det, som det altsaa efter Kommissionens Mening kommer an paa, er, om der er Nogen, som kan og vil paatage sig at udrede en saadan Skadeserstatning, som maatte flyde af, at det bliver nødvendigt at sænke Vandstanden, og overtage det Hele i privat Eie, eller om der Sagen er. Er der ingen Private, som ville paatage sig at holde dem stadesløse, der maatte lide Skade ved Vandstandens Sænkning, saavel Staten som Private, tror jeg, at det Hele vil blive et fromt Duffe, men en saadan Udtalesse af det ærede Finantsudvalg, som her er flet, maa nødvendigvis vække Forhaabninger hos dem, der ønske Vandstanden sænket, om, at der i en nær Fremtid vil ske Noget i saa Henseende, og det er for at forebygge, at en saadan Illusion skal opstaa, at jeg har tilladt mig at fremkomme med disse Bemærkninger.